

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRUNG TÂM GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP – GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI HIỆN NAY

Phạm Văn Đại¹, Nguyễn Thị Diệp Hồng², Phạm Thị Huyền³

Tóm tắt. Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên là cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân được thành lập theo Thông tư liên tịch số 39/2015/TTLT-BLĐTĐBXH-BGDĐT-BNV ngày 19/10/2015 hướng dẫn việc sáp nhập trung tâm dạy nghề, trung tâm giáo dục thường xuyên, trung tâm kỹ thuật tổng hợp - hướng nghiệp công lập cấp huyện thành trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên. Trung tâm chịu sự chỉ đạo, quản lý của 3 đơn vị ở 2 cấp quản lý nhà nước khác nhau (nhiệm vụ giáo dục thường xuyên, hướng nghiệp do ngành Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo; nhiệm vụ dạy nghề do ngành lao động thương binh và xã hội chỉ đạo; con người, tài chính do Ủy ban nhân dân cấp huyện quản lý). Việc phân cấp như vậy đã làm nảy sinh nhiều khó khăn, bất cập trong công tác chỉ đạo, quản lý và tổ chức hoạt động của các trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên.

Từ khóa: Trung tâm, giáo dục nghề nghiệp, giáo dục thường xuyên, quản lý, hoạt động.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục nghề nghiệp- Giáo dục thường xuyên có vai trò quan trọng trong việc cung ứng nhân lực có kỹ thuật cao cho sự phát triển thành phố Hà Nội nói riêng và cả nước nói chung, góp phần nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế trong quá trình hội nhập.

Sau khi liên Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Giáo dục và Đào tạo, Nội vụ ban hành Thông tư liên tịch số 39/2015/TTLT-BLĐTĐBXH-BGDĐT-BNV ngày 19/10/2015 hướng dẫn việc sáp nhập trung tâm dạy nghề, trung tâm giáo dục thường xuyên, trung tâm kỹ thuật tổng hợp - hướng nghiệp công lập cấp huyện thành trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên và Quyết định số 5399/QĐ-UBND ngày 28/9/2016 của UBND thành phố Hà Nội về việc thành lập trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên trực thuộc UBND quận, huyện, thị xã, tại Hà Nội các trung tâm đã tiến hành sáp nhập và hiện có 29 trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên trên toàn Thành phố.

Việc sáp nhập các trung tâm cấp huyện là một chủ trương đúng đắn, phù hợp với điều kiện thực tiễn của nước ta hiện nay. Các trung tâm sáp nhập sẽ góp phần giảm biên chế, tập trung đầu tư có trọng điểm, tập trung nguồn lực, năng lực mạnh hơn. Mặt khác, việc sáp nhập 3 loại hình trung tâm sẽ có tính tương hỗ nhau khi một trung tâm thực hiện đồng thời 3 nhiệm vụ: Giáo dục thường xuyên, hướng nghiệp và dạy nghề, góp phần tốt hơn trong việc phân luồng học sinh sau trung học cơ sở (THCS).

Hiện nay, trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên chịu sự chỉ đạo, quản lý của 3 đơn vị ở 2 cấp quản lý nhà nước khác nhau, cụ thể: nhiệm vụ giáo dục thường xuyên, hướng nghiệp do ngành Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo chuyên môn; nhiệm vụ dạy nghề do ngành lao động thương binh và xã hội chỉ đạo, hướng dẫn; con người, tài chính do UBND cấp huyện quản lý. Thực tiễn phân cấp quản lý đối với trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên đã làm nảy sinh nhiều khó khăn, bất cập trong chỉ đạo, quản lý và tổ chức hoạt động của các trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên.

Ngày nhận bài: 10/04/2022. Ngày nhận đăng: 18/05/2022.

^{1,2,3}Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội

2. Thực trạng quản lý hoạt động Trung tâm giáo dục nghề nghiệp – giáo dục thường xuyên

2.1. Thực trạng về tổ chức hoạt động

Sau khi sáp nhập, hoạt động của các trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên đồng thời bị điều chỉnh bởi nhiều văn bản quy phạm pháp luật và các hướng dẫn, quy định của hai cơ quan chuyên môn là Sở Giáo dục và Đào tạo và Sở Lao động - Thương binh và Xã hội; không có hướng dẫn chung thống nhất các chức năng, nhiệm vụ nên việc xây dựng quy chế tổ chức hoạt động của hầu hết các trung tâm gặp lúng túng, không khả thi. Nhiều trung tâm khi xây dựng được quy chế hoạt động trình UBND quận, huyện phê duyệt nhưng quận, huyện không có bộ phận chuyên môn về GDNN - giáo dục thường xuyên nên việc thẩm định để phê duyệt quy chế hoạt động rất khó khăn, mất nhiều thời gian. Cá biệt có trung tâm hoạt động với quy chế tổ chức tự xây dựng, không có cấp thẩm quyền phê duyệt. Nội dung và việc thực hiện quy chế của các trung tâm không có sự thống nhất trên toàn Thành phố, tạo ra những bất cập về cơ chế, chính sách, mô hình hoạt động thiếu tính định hướng để phát triển bền vững.

2.2. Thực trạng về quản lý công tác nhân sự và vị trí việc làm

UBND cấp huyện là đơn vị chủ quản của trung tâm, do vậy việc bố trí, bổ nhiệm cán bộ giữ chức danh Giám đốc, Phó giám đốc trung tâm thuộc thẩm quyền của UBND cấp huyện. Có một vấn đề thực tiễn đối với việc bổ nhiệm cán bộ quản lý trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên hiện nay đó là do không có tiêu chuẩn, điều kiện đội ngũ lãnh đạo trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên nên một số quận, huyện đã bổ nhiệm Giám đốc, Phó giám đốc không có thâm niên trong ngành giáo dục hoặc giáo dục nghề nghiệp, hoặc không đúng trình độ thuộc cấp học; là những cán bộ thuộc các phòng ban của UBND cấp huyện được luân chuyển làm Giám đốc, Phó giám đốc trung tâm. Như vậy, công tác chỉ đạo chuyên môn, thực hiện nhiệm vụ đối với giáo dục thường xuyên, dạy nghề, hướng nghiệp tất yếu gặp những khó khăn nhất định.

Sau khi sáp nhập, lương và các khoản nộp theo lương cho giáo viên và người lao động vẫn cơ bản được đảm bảo. Tuy nhiên, việc bố trí sắp xếp công việc cho cán bộ, giáo viên gặp khó khăn khi đội ngũ giáo viên dạy văn hóa tại trung tâm giáo dục thường xuyên không thể tham gia dạy nghề; đội ngũ giáo viên dạy nghề thiếu nhiều, chủ yếu là thỉnh giảng, dẫn đến công tác xây dựng kế hoạch, phân công lao động, đánh giá xếp loại thi đua khen thưởng, công tác tuyển sinh còn nhiều bất cập. Đó là chưa kể đến việc hàng loạt giáo viên giảng dạy văn hóa tại các trung tâm đã xin chuyển công tác dẫn đến sự thiếu hụt nghiêm trọng giáo viên giảng dạy, các trung tâm phải thuê giáo viên hợp đồng, thỉnh giảng nhiều.

Đội ngũ nhân viên hành chính có sự dôi dư do mỗi trung tâm trước khi sáp nhập hầu như đều có đủ đội ngũ nhân viên hành chính để phục vụ cho hoạt động của trung tâm. Sau khi sáp nhập, một trung tâm sẽ có 02 -03 kế toán, 02-03 văn thư, 02 cán bộ thiết bị ... Việc sắp xếp vị trí việc làm cho các nhân viên hành chính không tránh khỏi lúng túng cho người quản lý.

Đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên trong một trung tâm có nhiều loại hình, nhiều mã ngạch, nhiều trình độ, năng lực rất khác nhau nên việc sắp xếp, phân công nhiệm vụ ở nhiều trung tâm chưa phù hợp, chưa đảm bảo đúng năng lực, trình độ; một số giáo viên dạy nghề chưa đạt chuẩn về trình độ đào tạo hoặc trình độ đào tạo chuyên môn không phù hợp với việc sắp xếp, bố trí giảng dạy trong trung tâm; một số trung tâm sau khi sáp nhập được bổ sung thêm nhân lực nhưng không thuộc ngành giáo dục nên khó bố trí công việc; giáo viên dạy nghề thiếu nhưng chưa có văn bản quy định về định mức giáo viên thỉnh giảng dạy nghề nên trung tâm khó tham mưu để có giáo viên thực hiện nhiệm vụ.

2.3. Thực trạng về chế độ chính sách

Việc thực hiện chế độ phụ cấp chức vụ lãnh đạo mỗi quận, huyện, thị xã thực hiện một cách khác nhau; thậm chí trong cùng một đơn vị, cùng một chức danh Phó Giám đốc nhưng mỗi người một chế độ phụ cấp khác nhau (các mức từ 0,2-0,5); Giám đốc trung tâm phải thực hiện nhiều nhiệm vụ hơn nhưng phụ cấp

hiện nay lại ít hơn do không thể xếp cao hơn phụ cấp của trưởng các phòng, ban cấp huyện.

Do trực thuộc UBND cấp huyện nên một số tổ chức Công đoàn trung tâm từ chỗ là tổ chức Công đoàn cơ sở nay là tổ Công đoàn vì vậy không có chế độ trừ giờ cho Chủ tịch công đoàn như trước.

2.4. Thực trạng về đánh giá, xếp loại thi đua

Thực hiện công tác chuyên môn của ngành Giáo dục và Đào tạo, biên chế của trung tâm tính theo năm học; trực thuộc UBND cấp huyện, biên chế của trung tâm là năm tài chính. Vì vậy công tác báo cáo cũng như công tác đánh giá xếp loại giáo viên, thi đua khen thưởng mất nhiều thời gian vì số liệu được tính ở 02 thời điểm khác nhau: nhóm dạy văn hóa đánh giá thi đua và báo cáo 02 lần/năm học; số còn lại đánh giá thi đua và báo cáo theo năm tài chính. Báo cáo gửi UBND cấp huyện, Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội không có sự thống nhất về biểu mẫu nên trung tâm phải xây dựng theo nhiều bảng biểu khác nhau khó chính xác, nặng tính hành chính.

Mỗi quận, huyện chỉ có một trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên nhưng trung tâm lại không được coi như các cơ sở giáo dục giống như các trường Tiểu học, THCS nên phòng Giáo dục và Đào tạo không quản lý, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá chuyên môn giúp UBND cấp huyện được. Nếu coi trung tâm như các trường Tiểu học, THCS thì các tiêu chí và hoạt động của trung tâm lại không giống các cơ sở giáo dục ở các cấp mầm non, phổ thông vì tính chất của 02 loại hình rất khác nhau. Hiện tại, ở một số quận, huyện, trung tâm được định vị như một phòng, ban của UBND cấp huyện, chịu sự quản lý trực tiếp của lãnh đạo UBND cấp huyện nên nảy sinh những bất cập do trung tâm chỉ có một công chức còn lại chủ yếu là viên chức làm chuyên môn, nghiệp vụ trong khi đó các phòng, ban cấp huyện chủ yếu là công chức làm quản lý nhà nước. Công tác đánh giá, xếp loại thi đua đối với cán bộ, viên chức giáo viên và đơn vị cơ sở là trung tâm so với các cấp học khác trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện đang chịu những thiệt thòi nhất định do phải tham chiếu các tiêu chí đánh giá khác nhau và không hoàn toàn theo hệ thống đánh giá của ngành giáo dục; do chưa có các văn bản quy định tiêu chuẩn, tiêu chí chuẩn Giám đốc, quy định xếp hạng trung tâm, kiểm định trung tâm nên việc tổ chức đánh giá, xếp hạng, kiểm định trung tâm chưa thực hiện được; kết quả đánh giá, xếp loại, thi đua không thống nhất ở các quận, huyện.

2.5. Thực trạng về quản lý cơ sở vật chất

Cơ sở vật chất, trang thiết bị sau sáp nhập cơ bản được bàn giao nguyên trạng nhưng ở nhiều nơi còn thiếu, chưa đồng bộ hoặc quá cũ, lỗi thời, lạc hậu chưa đáp ứng được yêu cầu thực hiện nhiệm vụ dạy học và đào tạo nghề.

Đa số các trung tâm có từ 02 đến 03 cơ sở nhưng đa phần các cơ sở ở cách xa nhau; một số trung tâm chỉ có 01 cơ sở (do không phải sáp nhập) nhưng được giao thêm nhiệm vụ giáo dục thường xuyên, hướng nghiệp mà không được bổ sung thêm cơ sở vật chất do vậy việc tổ chức hoạt động giáo dục, đào tạo rất khó khăn. Ví dụ như khó khăn trong việc đào tạo nghề: nhu cầu, chỉ tiêu học nghề có nhưng không đảm bảo điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị nên không được Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cấp phép hoạt động; khó khăn trong việc thực hiện các nhiệm vụ giáo dục thường xuyên: thiếu giáo viên, thiếu trang thiết bị, đồ dùng dạy học để triển khai đổi mới dạy học, nâng cao chất lượng giáo dục.

2.6. Thực trạng về quản lý chương trình giáo dục, đào tạo

Sau sáp nhập, việc tổ chức dạy và học các chương trình giáo dục thường xuyên của trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên ổn định, cơ bản được duy trì. Tuy nhiên, thời gian gần đây có xu hướng giảm dần số lượng học viên các lớp học văn hoá theo chương trình giáo dục thường xuyên và ở các chương trình bồi dưỡng ngắn hạn nội dung kiến thức, kỹ năng đáp ứng nhu cầu người học; chương trình dạy nghề cho lao động nông thôn (từ năm 2008) không có sức hút đối với người lao động nông thôn; chương trình xoá mù chữ còn rất ít lớp khai giảng, chủ yếu tại một vài địa phương nơi có người dân mới nhập cư ...; một số chương trình bồi dưỡng giáo viên, nghiệp vụ ngắn hạn vốn được quy định là chức năng, nhiệm vụ

vụ của trung tâm giáo dục thường xuyên hiện cũng không có trung tâm nào tổ chức được do không được quận, huyện đặt hàng đào tạo. Việc không triển khai được các chương trình đào tạo thuộc chức năng, nhiệm vụ của trung tâm giáo dục thường xuyên có thể do chưa tạo được nhu cầu đào tạo, do chỉ đạo giao nhiệm vụ, định hướng của các cấp quản lý đã và đang có những tác động rất lớn đến sự tồn tại, xu hướng phát triển vững mạnh của hệ thống trung tâm này.

3. Kết luận

Trước những bất cập, khó khăn trong thực tiễn tổ chức hoạt động nêu trên, nhằm tháo gỡ và giải quyết căn bản đối với những vấn đề thực trạng hiện nay, cần thiết phải sớm ban hành các quy định, hướng dẫn cụ thể về quy chế tổ chức hoạt động của trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên để thống nhất trong toàn ngành về vai trò, chức năng, nhiệm vụ của trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên. Quy chế tổ chức hoạt động là căn cứ vô cùng quan trọng để các trung tâm định danh vị trí của mình trong hệ thống giáo dục theo quy định; cấu trúc lại bộ máy tổ chức hoạt động, sắp xếp lại vị trí công việc, các chức danh quản lý, chuyên môn phù hợp, đúng quy định; rà soát các điều kiện về cơ sở vật chất, thiết bị để tham mưu đầu tư; tập trung xây dựng, phát triển và thực hiện chương trình giáo dục theo chức năng, nhiệm vụ và đặt hàng của địa phương; hoạt động ổn định và phát triển, góp phần đáp ứng nhu cầu học tập thường xuyên, học tập suốt đời của người dân, góp phần xây dựng xã hội học tập của Thủ đô.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban chấp hành Trung ương Đảng, Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo, Quyết định số 01/2007/QĐ-BGDĐT ngày 02/01/2007 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc Ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của trung tâm giáo dục thường xuyên.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo, Quyết định số 44/2008/QĐ-BGDĐT ngày 30/7/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc Ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của trung tâm kỹ thuật tổng hợp – hướng nghiệp.
- [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, Quyết định số 16/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05/5/2006 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, ban hành khung chương trình của 11 nghề phổ thông
- [5] Bộ Lao động, Thương binh và xã hội, Thông tư 2090/VBHN-BLĐTBXH ngày 29/5/2019 của Bộ lao động thương binh và xã hội ban hành quy định về điều lệ trung tâm giáo dục nghề nghiệp;
- [6] Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành chương trình giáo dục phổ thông;
- [7] Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Nội vụ, Thông tư liên tịch số 39/2015/TTLT-BLĐTBXH-BGDĐT-BNV ngày 19/10/2015 của Liên bộ hướng dẫn việc sáp nhập trung tâm dạy nghề, trung tâm giáo dục thường xuyên, trung tâm kỹ thuật tổng hợp hướng nghiệp công lập cấp huyện thành trung tâm giáo dục nghề nghiệp – giáo dục thường xuyên; chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của giáo dục nghề nghiệp – giáo dục thường xuyên;
- [8] Chính phủ nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, Quyết định số 522/QĐ-TTg ngày 14/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về việc Phê duyệt Đề án "Giáo dục hướng nghiệp và định hướng phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2018 - 2025".

- [9] Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội, Kế hoạch số 219/KH-UB ngày 4/12/2018 của UBND thành phố Hà Nội về việc triển khai Đề án “giáo dục hướng nghiệp và định hướng phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2018-2025” của Thủ tướng Chính phủ;
- [10] Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội, Quyết định 5399/QĐ-UB ngày 28/9/2016 của UBND thành phố Hà Nội về việc thành lập trung tâm giáo dục nghề nghiệp – giáo dục thường xuyên trực thuộc UBND quận, huyện, thị xã;
- [11] Quốc hội Nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, Luật Giáo dục, 2019.

ABSTRACT

Current situation of operational management of vocational education center in Hanoi city today

Center for Vocational Education - Center for Continuing Education (CVE-CCE) is an educational institution of the national education system, established in accordance with the Inter-Ministerial Circular No 39/2015/TTLT-BLĐT BXH-BGDĐT-BNV dated October 19th, 2015 guiding the merger of center for vocational education, center for continuing education, center for public general technical - vocational training at district level into CVE-CCE. The Center is under the direction and management by three units at two different levels of state management (the task of continuing education and career orientation is directed by the Education and Training sector; the task of vocational training is directed by the Labor, War Invalids and Social Affairs sector and personnel and finance are managed by the District People's Committee). The decentralization has generated many difficulties and shortfalls in the direction, management and organization of operation of CVE-CCE.

Keywords: *Center, Vocational Education, Continuing Education, management, activities.*